

Oponentský posudek diplomové práce

Martina Lustyková: Vývoj uznání inženýrů od roku 1860 do roku 2013. Biografická encyklopedická analýza. Fakulta humanitních studií UK, Praha 2015, 90 str. + Přílohy.

Předložená diplomová práce Martiny Lustykové se pokouší v dlouhém časovém období komplexně zabývat sociálním statutem inženýrů. Do hry tu vstupují mimo jiné zesilující momenty, které přispívají k uznání inženýrů, k jejich charismatu a věhlasu či slávy. Právě v posledních letech se v západních sociálních vědách například v rámci studia celebrit běžně uvažuje o sociologii slávy (sociology of fame). V jiném případě lze metaforicky hovořit o tom, jaký kdo má „amplion“: schopnost oslovit co největší publikum. Jinak se stále potvrzuje skutečnost, že posláním inženýra je, aby věci fungovaly.

Opravdu jde o ambiciózní projekt diplomové práce, který přináší i určitá rizika, neboť může docházet například v interpretacích ke značným zjednodušením. Navazuje na projekt Nicolase Maslowského *Vejit do kolektivní paměti: Sociální konstrukce uznání v českých a slovenských národních prozopografických publikacích*. Už na první pohled se ukazuje, že se autorka ve sledované problematice vyzná a že dokáže přesvědčivě argumentovat. Daří se jí to i proto, že se opírá o poměrně reprezentativní soubor šestnácti dobových slovníků a encyklopedií, který vytváří vhodný základ pro další úvahy. V analýzách se uplatňuje mimo jiné biografická metoda, dále slovníky a encyklopedie se chápou jako specifický typ knižní produkce. Jedná se vlastně o kulturně specifická čtení. Dokonce bych v tomto směru uvažoval o etnoanalýze či etnometodologii.

Lze akcentovat tu skutečnost, že pro Martinu Lustykovou je charakteristická úporná snaha postihnout zvolenou problematiku co možná nejdříve. Obrazně řečeno: vytvořit vysoce klenutý oblouk. Možná by práci ještě více prospělo, kdyby se přihlédlo také k pramenům osobní povahy, hlavně k pamětem. Další připomínka směřuje k výběru aktérů, seznam inženýrů by se dal poněkud rozšířit. V závěrečné práci tak trochu postrádám inženýrské eso, Vladimíra Lista (1877 – 1971). Tento proslulý inženýr se velmi zasloužil o elektrifikaci Československa a zaznamenal rovněž mezinárodní ohlas. Stal se členem i zahraničních grémií (například Mezinárodní normalizační společnosti v Belgii). V jeho případě se dá mimo jiné uvažovat o plném uznání, ba dokonce věhlasu. Dalším věhlasným inženýrem byl třeba přehradář a tunelář Bohumil Belada (1874 – 1964), který nastínil vizi pražského metra již mezi dvěma

světovými válkami. Shora uvedené připomínky vůbec neznevažují hodnotu badatelského výkonu Martiny Lustykové.

Po formální stránce je předložený text přehledně členěn na kapitoly a podkapitoly, v nichž se postupně probírá zvolená problematika. Navíc minuciózní analýzu názorně doprovázejí výstižné tabulky a přehledné grafy. Práce se velmi dobře čte, nevyskytují se v ní žádné gramatické chyby. Nezbývá nic jiného, než konstatování, že stanovené výzkumné otázky byly v práci nápaditě objasněny. V neposlední řadě diplomantka přistupovala ke svému tématu s potřebnou reflexí, plně si při svém bádání uvědomovala širší kontexty.

Celkově lze konstatovat, že Martina Lustyková ve své diplomové práci osvědčila schopnost získat relevantní údaje ke zvolené problematice. Prokázala, že je schopna na vysoké úrovni teoreticky pracovat v příslušné oblasti studia a že umí získané poznatky interpretovat. Předložená práce je pečlivě provedena jak po stránce metodologické a teoretické, tak i praktické. Stylisticky je text velmi dobře zvládnut; je přehledný a čtivý. Je z něho patrné zaujetí pro zvolený předmět studia.

Závěr: Protože Martina Lustyková podala optimální badatelský výkon, práci lze přijmout jako vhodný podklad pro obhajobu. Práce bezpochyby vyhovuje náročným kritériím, navrhuji hodnocení známkou v ý b o r n ě .

V Praze dne 18. května 2016

Doc. PhDr. Bohuslav Šalanda, CSc.